

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять для студентів
спеціальності 081 «Право»
спеціалізації «Правове забезпечення підприємницької діяльності»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри цивільного,
господарського права та процесу
Протокол № 7 від 14 січня 2019 року

Чернігів ЧНТУ 2019

Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Методичні вказівки до семінарських занять для студентів спеціальності 081 «Право» / Укл.: Шпомер А.І. – Чернігів: ННІ права і соціальних технологій ЧНТУ. – 2019. – 55 с.

Укладач:

ШПОМЕР АЛЛА ІВАНІВНА, доцент кафедри цивільного, господарського права та процесу, кандидат юридичних наук

Відповідальний за випуск: КОЛОДІЙ ІННА МИКОЛАЇВНА, завідувач кафедри цивільного, господарського права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент

Рецензент: СЕЛЕЦЬКИЙ ОЛЕКСІЙ ВІКТОРОВИЧ, декан юридичного факультету, доцент кафедри трудового права, адміністративного права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності»	6
1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності»	6
1.2 Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності»	12
1.3 Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни	13
2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	15
Семінарське заняття 1. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності.....	15
Семінарське заняття 2. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності.....	21
Семінарське заняття 3. Методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.....	26
Семінарське заняття 4. Правові засади розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності.....	32
Семінарське заняття 5. Правове регулювання окремих видів зовнішньоекономічних операцій	36
Семінарське заняття 6. Правове регулювання іноземного інвестування.....	41
Семінарське заняття 7. Правові засади захисту національного товаровиробника в зовнішньоекономічних відносин	48
3. ОРІЕНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ	53

ПЕРЕДМОВА

Метою викладання навчальної дисципліни “Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності” є вивчення загальнотеоретичних положень чинного законодавства, що регулює зовнішньоекономічну діяльність, ознайомлення з особливостями правового регулювання при здійсненні окремих зовнішньоекономічних операцій та порядком створення і функціонування вільних економічних зон, надання вмінь та навичок законодавчого вирішення спорів, що виникають у цій сфері діяльності та чинну цивільно-правову, адміністративно-правову та кримінально-правову відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності, а також визначення ролі і місця державних та недержавних національних та міжнародних органів в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності” є ознайомлення з основними положеннями чинного законодавства, що регулює зовнішньоекономічну діяльність; оволодіння особливостями правового регулювання при здійсненні окремих зовнішньоекономічних операцій та порядком створення і функціонування вільних економічних зон; визначення ролі і місця державних та недержавних національних та міжнародних органів в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності; отримання вмінь та навичок, щодо законодавчого вирішення спорів, які виникають у цій сфері діяльності та діючу цивільно-правову, адміністративно-правову та кримінально-правову відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності; отримання вмінь та навичок, щодо правильного тлумачення та застосування вимог законодавства та інших нормативно-правових актів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати** :

юридичне визначення основних понять курсу;
правові засади організації та діяльності державних та недержавних національних та міжнародних органів в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності, визначення їх ролі і місця;

систему, структуру та повноваження органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій в сфері регулюванні зовнішньоекономічної діяльності;

нормативно-правові акти, що регулюють зовнішньоекономічну діяльність;

особливості законодавчого вирішення спорів, які виникають у сфері зовнішньоекономічної діяльності особливості застосування цивільно-правової, адміністративно-правової та кримінально-правової відповідальності у цій сфері.

уміти :

застосовувати на практиці нормативно-правові акти, які регулюють зовнішньоекономічну ;

вирішувати спори, які виникають у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

безпомилково застосування цивільно-правової, адміністративно-

правової та кримінально-правової відповідальності у сфері зовнішньоекономічних відносин.

Згідно з навчальним планом, крім лекцій з курсу “Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності”, з метою контролю підготовки та оцінки рівня знань студентів проводяться семінарські заняття, а також передбачена самостійна робота студентів.

Навчально-методичне видання підготовлено з метою вироблення у студентів навичок самостійно опрацьовувати законодавчу базу та науково-теоретичну літературу. На основі аналізу рекомендованих джерел студенти повинні навчитися формулювати і обґрунтовувати висновки не тільки теоретичного, а й практичного (прикладного) характеру.

Методичні вказівки можуть використовуватись як для проведення семінарських занять, так і для самостійної роботи студентів, оскільки з кожної теми курсу наведено перелік основних теоретичних запитань, сформульовано перелік контрольних питань для перевірки знань студентів з ключових питань, а також перелік тем для написання рефератів, тестові завдання та задачі.

До кожної теми складено перелік законодавчих актів і спеціальної літератури, необхідної для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи студентів.

У методичних вказівках запропоновано також критерії оцінювання студентів, складені відповідно до Положення про поточну атестацію успішності студентів денної форми навчання в Чернігівському національному технологічному університеті та з урахуванням обсягу годин і структури навчальної дисципліни.

1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності»

Змістовий модуль 1. Загальні положення про правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 1. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності

Етапи розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Зовнішньоекономічна діяльність як вид господарської діяльності. Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Ознаки зовнішньоекономічної діяльності. Ознаки господарської діяльності, які притаманні зовнішньоекономічній діяльності. Методи правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Джерела правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Специфіка джерел правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності (господарські організації, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, підрозділи (структурні одиниці) іноземних суб'єктів господарювання).

Види зовнішньоекономічної діяльності. Експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили. Надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України послуг іноземним суб'єктам господарювання, надання послуг іноземними суб'єктами господарювання суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності України. Наукова, виробнича, навчальна та інша кооперація з іноземними суб'єктами господарювання; навчання та підготовка спеціалістів на комерційній основі.

Тема 2. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Основи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Мета регулювання зовнішньоекономічної діяльності України. Суб'єкти регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Система заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Органи державного регулювання та місцевого управління зовнішньоекономічною діяльністю. Верховна Рада України. Кабінет Міністрів України. Національний Банк України. Міністерство економіки України. Державна митна служба України. Антимонопольний комітет України. Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі. Органи місцевого управління зовнішньоекономічної діяльності.

Торгово-промислові палати як органи недержавного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Закон України „Про торгово-промислові

палати в Україні”. Права торгово-промислових палат. Торгово-промислова палата України.

Світова організація торгівлі: глобальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правовий статус та функції Світової організації торгівлі. Угоди Світової організації торгівлі. Принципи, які становлять основу системи світової торгівлі. Принцип торгівлі на недискримінаційній основі. Принцип лібералізації торгівлі. Принцип передбачуваності. Принцип сприяння чесній конкуренції. Принцип заохочення розвитку та економічних реформ.

Правові режими зовнішньоекономічної діяльності. Національний режим. Режим найбільшого сприяння. Спеціальний режим. Закон України „Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон”.

Тема 3. Методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Система методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Залежно від характеру впливу на поведінку суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності: економічні та адміністративні методи.

Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Завдання митно-тарифних заходів. Митний кодекс України. Закон України „Про Єдиний митний тариф”.

Ліцензування зовнішньоекономічних операцій.. Угода про процедури ліцензування імпорту. Автоматичне ліцензування. Неавтоматичне ліцензування.

Заборона експорту та імпорту окремих видів товарів. Закон України „Про деякі питання ввезення на митну територію України транспортних засобів”. Положення про державний експортний контроль в Україні.

Застосування технічних, фармакологічних, санітарних, фітосанітарних, ветеринарних та екологічних стандартів та вимог. Угода з технічних бар’єрів у торгівлі. Угода з санітарних та фітосанітарних заходів. Закон України „Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності”. Закон України „Про безпечність та якість харчових продуктів”. Закон України „Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції”. Закон України „Про карантин рослин”. Закон України „Про насіння і садивний матеріал”. Закон України „Про ветеринарну медицину”.

Заходи щодо захисту економічної конкуренції в галузі зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 4. Зовнішньоекономічний договір

Поняття та ознаки зовнішньоекономічного договору. Легальне визначення зовнішньоекономічного договору (контракту). Ознаки зовнішньоекономічного договору. Принципи міжнародних комерційних договорів.

Форма зовнішньоекономічного договору. Проста письмова форма. Типовий закон про електронну торгівлю.

Право, що застосовується до зовнішньоекономічних договорів.

Застосування права, яке має найбільш тісний зв'язок із правочином. Колізійні правила. Закон за вибором сторін. Закон найбільш тісного зв'язку. Закон відсутності. Роз'яснення Президії Вищого господарського суду України від 31 травня 2002 р. «Про деякі питання практики розгляду справ за участю іноземних підприємств та організацій».

Умови зовнішньоекономічного договору. Модель зовнішньоекономічного договору. Умови, які повинні бути передбачені в зовнішньоекономічному договорі. Преамбула зовнішньоекономічного договору. Предмет договору. Кількість та якість товару. Базисні умови поставки товарів (приймання-здавання виконаних робіт або послуг). Ціна та загальна вартість договору (контракту). Умови платежів. Умови приймання-здавання товару (робіт, послуг). Упаковка та маркування. Форс-мажорні обставини. Санкції та рекламації. Урегулювання спорів у судовому порядку. Правила „Інкотермс”.

Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих видів зовнішньоекономічних операцій та зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 5. Правові засади розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Міжнародні розрахунки. Закон України „Про платіжні системи і переказ грошей в Україні”. Указ Президента „Про заходи щодо упорядкування розрахунків за договорами, що укладають суб'єкти підприємницької діяльності України”. Форми розрахунків за зовнішньоторговельними контрактами (документарний акредитив, інкасо, банківський переказ, відкритий рахунок, аванс).

Акредитив у міжнародних розрахунках. Уніфіковані правила та звичаями для документарних акредитивів Міжнародної торгової палати. Процедура здійснення акредитивної операції. Угода про відкриття акредитива. Відкриття акредитива. Виконання акредитива.

Інкасо в міжнародних розрахунках. Уніфіковані правила по інкасо Міжнародної торгової палати. Форми інкасо. Видача інкасового доручення довірителем банку-ремітенту. Видача інкасового доручення банком-ремітентом інкасуючому (представляючому) банку. Виконання представляючим банком інкасового доручення. Переказ грошей або передання акцептованого векселя довірителеві. Відмова від платежу або акцепту переказного векселя.

Векселі та чеки. Простий вексель. Переказний вексель. Уніфікований закон про переказні та прості векселі. Авалювання векселів. Індосамент. Платіж чеком.

Тема 6. Правове регулювання окремих видів зовнішньоекономічних операцій

Правове регулювання міжнародної купівлі-продажу. Договір міжнародної купівлі-продажу. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (Відень, 1980 р.). Оферта. Акцепт. Зобов'язання продавця. Зобов'язання

покупця. Конвенція ООН про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів.

Правове регулювання міжнародного підяду. Загальні умови укладення та виконання договорів підяду в капітальному будівництві. Експорт та імпорт робіт. Порядок укладення та виконання і форма зовнішньоекономічного договору підяду.

Правове регулювання міжнародних перевезень. Залізничний транспорт. Правове регулювання консигнаційних операцій. Специфіка договору консигнації. Митні ліцензійні склади.

Правове регулювання товарообмінних (бартерних) операцій в зовнішньоекономічній діяльності. Заборона проведення товарообмінних (бартерних) операцій з товарами (роботами, послугами). Обмеження строків проведення товарообмінних (бартерних) операцій. Граничні строки здійснення товарообмінних (бартерних) операцій.

Правове регулювання зовнішньоекономічних операцій з давальницькою сировиною. Поняття зовнішньоекономічних операцій з давальницькою сировиною. Порядок ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземного замовника та вивезення виробленої з неї готової продукції. Порядок реалізації на митній території України готової продукції, що вироблена з давальницької сировини, ввезеної іноземним замовником.

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Валютні операції: поняття, види, суб'єкти. Декрет Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 р. „Про систему валютного регулювання і валютного контролю”. Класифікатор іноземних валют та банківських металів. Групи валют.

Повноваження державних органів і функції банківської системи у сфері валютного регулювання та валютного контролю. Валютне регулювання. Компетенція НБУ у сфері валютного регулювання та контролю.

Ліцензування валютних операцій. Генеральні ліцензії. Індивідуальні ліцензії. Вивезення, переказування і пересилання за межі України валютних цінностей. Ввезення, переказування, пересилання в Україну валюти України. Надання і одержання резидентами кредитів в іноземній валюті. Розміщення валютних цінностей на рахунках і у вкладах за межами України. Здійснення інвестицій за кордон.

Правовий режим банківських рахунків у іноземній валюті Договір банківського рахунку. Поточний рахунок. Вкладний (депозитний) рахунок.

Порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті. Строки ввезення в Україну товарів за імпортними операціями, які здійснюються на умовах попередньої оплати.

Тема 8. Правове регулювання іноземного інвестування

Поняття іноземних інвестицій. Закон України „Про інвестиційну діяльність”. Основи правового режиму іноземних інвестицій на території України. Іноземні інвестори.

Види і форми іноземних інвестицій. Оцінка іноземних інвестицій. Види майнових цінностей (майна), які можуть виступати іноземними інвестиціями. Іноземна валюта. Валюта України. Рухоме та нерухоме майно та пов'язані з ним майнові права. Цінні папери. Рухоме і нерухоме майно та пов'язані з ним майнові права. Право інтелектуальної власності. Право на здійснення господарської діяльності, включаючи права на користування надрами та використання природних ресурсів.

Правовий режим іноземного інвестування. Поняття правового режиму іноземного інвестування. Державна реєстрація іноземних інвестицій. Документи для державної реєстрації іноземних інвестицій. Присвоєння номера інформаційному повідомленню. Відмова в державній реєстрації іноземних інвестицій.

Правове становище суб'єктів господарювання з іноземними інвестиціями. Форми здійснення діяльності суб'єктами господарювання з іноземними інвестиціями. Підприємство з іноземними інвестиціями. Преференції для підприємств з іноземними інвестиціями. Іноземне підприємство.

Правовий режим договорів про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора.

Тема 9. Правові засади захисту національного товаровиробника в зовнішньоекономічних відносинах

Загальні умови захисту національного товаровиробника. Основоположні принципи системи СОТ. Угода про антидемпінг. Угода про субсидії та компенсаційні заходи. Угода про захисні заходи.

Захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту. Механізм захисту національного товаровиробника від демпінгового імпорту з інших країн, митних союзів або економічних угруповань.

Захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту. Легітимні і нелегітимні субсидії. Проведення антисубсидійного розслідування.

Застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну. Закон України „Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну”.

Тема 10. Відповідальність за порушення законодавства про зовнішньоекономічну діяльність

Загальні засади відповідальності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Форми відповідальності у зовнішньоекономічній діяльності. Спеціальні санкції за порушення законодавства про зовнішньоекономічну діяльність. Договірна відповідальність. Форми договірної відповідальності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Порушення законодавчо встановлених правил здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Адміністративно - господарські санкції. Види спеціальних санкцій. Індивідуальний режим ліцензування. Тимчасове зупинення зовнішньоекономічної діяльності.

Особливості провадження у справах за участю іноземних осіб. Випадки, в яких суди можуть приймати до свого провадження і розглядати будь-які справи з іноземним елементом. Виключна підсудність. Судовий імунітет.

Тема 11. Міжнародний комерційний арбітраж

Міжнародні документи нормативного характеру. Женевський протокол, 1923 р. Женевська конвенція, 1927 р. Конвенція ООН про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень, 1958 р. (Нью-Йоркська конвенція). Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж, 1961 р. Міжамериканська конвенція про міжнародний комерційний арбітраж (Панамська конвенція 1975 р.). Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності, 1992 р.

Міжнародні документи ненормативного характеру. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ, 1976 р. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний торговий арбітраж, 1985 р.

Міжнародно-правові норми і стандарти у міжнародних комерційних арбітражах. Міжнародний комерційний арбітражний суд: поняття та термінологія. Закон України „Про міжнародний комерційний арбітраж”. Категорії справ, які розглядає Міжнародний комерційний арбітраж при Торгово-промисловій палаті. Порядок оформлення угоди сторін про передання спору. Подання позовної заяви та формування складу арбітражного суду. Міжнародний арбітражний суд Міжнародної торгової палати.

Порядок приведення до виконання іноземних арбітражних рішень. Екзекватура. Умови визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень. Терміни пред'явлення іноземного арбітражного рішення до виконання.

1.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної форми навчання			
		Всього	У тому числі		
			Лек.	Сем.	С.р.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Загальні положення про правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності					
1	Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності	10	2	2	6
2	Регулювання зовнішньоекономічної діяльності	10	2	2	6
3	Методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності	8		2	6
4	Зовнішньоекономічний договір	12	2		10
Разом за змістовим модулем 1		40	6	6	28
Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих видів зовнішньоекономічних операцій та зовнішньоекономічної діяльності					
5	Правові засади розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності	8	2	2	4
6	Правове регулювання окремих видів зовнішньоекономічних операцій	6		2	4
7	Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	6	2		4
8	Правове регулювання іноземного інвестування	6		2	4
9	Правові засади захисту національного товаровиробника в зовнішньоекономічних відносинах	8	2	2	4
10	Відповідальність за порушення законодавства про зовнішньоекономічну діяльність	8	2		6
11	Міжнародний комерційний арбітраж	8	2		6
Разом за змістовим модулем 2		50	10	8	32
Усього годин за дисципліну		90	16	14	60

1.3 Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності»

Поточний контроль проводиться у процесі роботи зі студентами під час лекцій, семінарських занять та консультацій, захисту індивідуальних робіт, тестування, а також опитування студентів з питань, що виносяться на самостійне опрацювання. Після завершення вивчення змістових модулів студенти пишуть контрольні роботи. Варіанти завдань до контрольної роботи знаходяться в пакеті документів на дисципліну.

Семестровий контроль за результатами вивчення дисципліни проводиться в останній атестаційний тиждень семестру (сесію) у формі усного іспиту з питань за дисципліною. Бали, які набрані студентом під час семестрового контролю, дораховуються до модульних оцінок.

Основні види робіт та правила їх оцінювання

Робота на семінарському занятті

На семінарському занятті проводиться *усне опитування* за питаннями, винесеними на це заняття (за вибором викладача). Також оцінюються відповіді на питання інших студентів, запитання студентів до інших студентів, відповіді на питання для повторення (з тем, що були вивчені раніше). Максимальна кількість балів може бути виставлена студентам, підготовленим до відповідей на усі питання теми.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: правильність відповідей на питання, повнота й конкретність відповіді, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння пов'язати теорію з практикою, логіка й аргументованість викладу думок, культура мови.

Вирішення практичних завдань проводиться письмово на кожному занятті. Викладач викликає декількох студентів та пропонує їм для вирішення задачі, які студенти повинні вирішити самостійно в письмовому вигляді з необхідною аргументацією та посиланням на законодавство. Для цього необхідно вивчити викладену в задачі ситуацію, дати їй правову оцінку і на підставі відповідних нормативних актів, грамотного тлумачення правових норм, що підлягають застосуванню, сформулювати правильне й обґрунтоване рішення.

Оцінюючи вирішення задачі, викладач керується такими критеріями: повнота та послідовність відповіді, правильність нормативного та наукового обґрунтування.

Письмове опитування на семінарі проводиться на початку кожного заняття (10-15) хвилин. Викликаються декілька студентів, які повинні дати відповіді на запитання, запропоновані викладачем. Це можуть бути питання як теми даного семінарського заняття, так і з попередніх тем. Метою проведення

письмового опитування є перевірка підготовленості студентів до семінарського заняття та їх уміння змістовно й коротко викласти окремі питання теми.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями: повнота, правильність і стислість відповіді, логіка й аргументованість викладу думок.

Вирішення тестових завдань проводиться на початку кожного семінарського заняття (5-10) хвилин. Викладач викликає 4-6 студентів, які повинні дати відповіді на тестові запитання.

Письмова робота за результатами модульного контролю

Викладач організує проведення письмових контрольних робіт студентів за результатами вивчення кожного змістового модуля. Письмова робота може включати теоретичні питання, тестові та практичне завдання. Питання письмової роботи охоплюють усі теми відповідного змістового модуля. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за результатами однієї письмової роботи, становить 10 балів.

Індивідуальна робота студента

Індивідуальна робота студента полягає у написанні реферату та здійсненні реферування літератури. Реферат готується з обов'язковим аналізом дискусійного питання за темою, включеною до програми дисципліни, з викладенням власної точки зору на цю проблему. Темі робіт, запропоновані у методичних вказівках для самостійної роботи і планах семінарських занять, студенти обирають самостійно.

Реферування наукової літератури полягає в тому, що викладач пропонує студентам наукову літературу (монографії, наукові статті тощо), студенти самостійно її опрацьовують і представляють короткий звіт у вигляді невеликого реферату (2-3 стор.) про свої враження від прочитаного. У звіті має бути висловлена позиція студента відносно наукових поглядів на порушені в науковій літературі питання, аргументовано позитивне або негативне відношення до них, запропоновано власні підходи до вирішення відповідних проблем.

Підсумкова контрольна робота

Підсумкова контрольна робота проводиться за результатами вивчення усіх змістових модулів. Вона включає теоретичне питання, тестові завдання й ситуаційну задачу. У завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, вивчення яких не виносилось на семінарські заняття, але які передбачені навчальною програмою як теми для самостійного вивчення.

Про проведення підсумкової роботи студенти попереджаються не менш як за тиждень. З переліком тем, питання з яких буде винесено на контрольну роботу, студенти теж ознайомлюються завчасно.

Відповідь на теоретичне питання повинна повністю його розкривати, але разом з тим бути лаконічною. Під час вирішення задачі студент має не тільки дати відповідь на поставлені у задачі питання, а й розв'язати задачу з посиланням на статтю (частину статті) нормативно-правового акту.

2 ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Етапи розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
2. Зовнішньоекономічна діяльність як вид господарської діяльності.
3. Джерела правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
4. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.
5. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
6. Види зовнішньоекономічної діяльності.

Теми для написання рефератів

1. Зовнішньоекономічна політика держави.
2. Зовнішньоекономічна діяльність та її господарсько-правове регулювання.
3. Загальна характеристика джерел правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
4. Представництва іноземних суб'єктів господарювання: реєстрація, особливості діяльності.
5. Поняття апостилю та його використання.

Тести

Тест 1

Діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами – це:

- а) зовнішньоекономічне право;
- б) зовнішньоекономічна діяльність;
- в) система зовнішньоекономічного права.

Тест 2

Національне законодавство класифікується на:

- а) внутрішнє і зовнішнє;
- б) загальне і спеціальне;
- в) загальне та особливе.

Тест 3

Міжнародні договори України у сфері зовнішньоекономічної діяльності виділяють:

- а) односторонні та двосторонні;
- б) багатосторонні та двосторонні;
- в) багатосторонні.

Тест 4

Держава, в особі її органів, місцеві органи влади і управління в особі створених ними зовнішньоекономічних організацій, беруть участь у зовнішньоекономічній діяльності як:

- а) фізичні особи;
- б) юридичні особи;
- в) і юридичні, і фізичні особи.

Тест 5

Іноземними суб'єктами господарської діяльності є суб'єкти господарської діяльності, що мають:

- а) постійне місцезнаходження;
- б) постійне місцезнаходження або постійне місце проживання за межами України;
- в) постійне місце проживання за межами України.

Тест 6

Основним нормативно-правовим актом, що регулює зовнішньоекономічну діяльність є:

- а) Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- б) Конституція України;
- в) Закон України «Про міжнародні договори».

Тест 7

Режим, який застосовується до територій спеціальних економічних зон, а також до територій митних союзів, до яких входить Україна, і в разі встановлення будь-якого спеціального режиму згідно з міжнародними договорами за участю України:

- а) національний;
- б) спеціальний;
- в) режим найбільшого сприяння.

Тест 8

Принцип свободи зовнішньоекономічного підприємництва полягає у:

- а) обов'язку України неухильно виконувати всі договори і зобов'язання України в галузі міжнародних економічних відносин;
- б) праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності добровільно вступати у зовнішньоекономічні зв'язки;

в) праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності здійснювати її в будь-яких формах, які прямо не заборонені чинними законами України;

г) рівності перед законом всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, незалежно від форм власності, в тому числі держави, при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;

д) обов'язку додержувати при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності порядку, встановленого законами України;

е) виключному праві власності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на всі одержані ними результати зовнішньоекономічної діяльності;

є) здійснює рівний захист всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України за межами України згідно з нормами міжнародного права.

Тест 9

Суб'єкти господарської діяльності, що мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання за межами України:

- а) іноземні суб'єкти господарської діяльності;
- б) юридичні особи;
- в) негосподарюючі організації.

Тест 10

Виділяють такі групи джерел у сфері зовнішньоекономічної діяльності:

- а) національне законодавство, міжнародні договори та правові звичаї;
- б) національне законодавство та міжнародні договори ;
- в) національне законодавство, міжнародні договори, правові звичаї та судовий прецедент.

Завдання

1. Порівняйте визначення зовнішньоекономічної діяльності відповідно до Закону України „Про зовнішньоекономічну діяльність” та Господарського кодексу України.

2. Розкрийте ознаки зовнішньоекономічної діяльності.

3. Чим відрізняються поняття „зовнішньоекономічна діяльність” і „зовнішньоекономічна операція”?

4. Чи є перетин товаром митного кордону кваліфікуючою ознакою зовнішньоекономічної діяльності?

5. Нормативно-правові акти яких галузей права здійснюють регулювання зовнішньоекономічної діяльності?

6. Правовий звичай як важливе джерело правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

7. Охарактеризуйте Угоду про партнерство і співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами (УПС) як джерело правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

8. Розкрийте зміст понять „постійне місце проживання” та „місцезнаходження”.

9. За якими критеріями і на які види можна класифікувати зовнішньоекономічну діяльність?

10. Проаналізуйте норми Закону України „Про зовнішньоекономічну діяльність” та Закону України „Про гуманітарну допомогу” і зробіть обґрунтований висновок про те, чи є міжнародна благодійна допомога одним з видів зовнішньоекономічної діяльності.

11. Знайдіть та письмово зафіксуйте приклади здійснення зовнішньоекономічної діяльності без участі іноземного суб’єкта. Проаналізуйте при цьому дію принципів територіальності та екстериторіальності у зовнішньоекономічній діяльності щодо конкретних ситуацій.

12. Складіть та намалюйте схему „Суб’єкти зовнішньоекономічної діяльності”, яка б відтворювала взаємозв’язки між різними учасниками зовнішньоекономічних відносин.

13. Знайдіть у чинному законодавстві України та проаналізуйте особливості здійснення зовнішньоекономічної діяльності:

- суб’єктами космічної діяльності;
- суб’єктами інформаційної діяльності;
- суб’єктами страхової діяльності;
- суб’єктами банківської діяльності;
- суб’єктами фармакологічної діяльності.

Рекомендована література та нормативно – правові акти

1. Конституція (Основний Закон) України. Прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.

2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради. - 2003. - № 18, 19-20, 21-22. - Ст. 144 (з наступними змінами).

3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40 - 44. - Ст. 356 (з наступними змінами).

4. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 38-39. - Ст. 288.

5. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (Відень, 1988 р.) // Международное частное право: Учеб.

пособие. – Х.: Консул, 1998.

6. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (Женева, 1961 р.) // Цірат Г. Міжнародний комерційний арбітраж. – К.: Істина, 2002.

7. Принципи міжнародних комерційних договорів (Принципи УНІДРУА) // Розенберг М. Контракт международной купли – продажи. – М., 1996.

8. Інкотермс: Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2000 року) // Урядовий кур'єр. - № 63, 68.

9. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №29. - Ст. 377 (з наступними змінами).

10. Закон України „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” від 04.02.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 23. - Ст. 162.

11. Закон України „Про міжнародний комерційний арбітраж” від 24.02.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 25. - Ст. 198.

12. Закон України „Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності” від 23.12.1998 р. // Урядовий кур'єр. - 1999. - 21 січня.

13. Закон України „Про місцеві державні адміністрації” від 09.04.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 20 - 21. - Ст. 190.

14. Указ Президента України „Про застосування Міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів” від 04.04.1994 р. // Урядовий кур'єр. - 1994. - 20 квітня.

15. Постанова Верховної Ради України „Про ратифікацію Угоди про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності” від 19.12.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 9. - Ст. 66.

16. Положення про Міністерство економіки України: Затверджено Указом Президента України від 23.10.2000 р. // НАУ.

17. Указ Президента України „Про Програму інтеграції України до Європейського Союзу” від 14.09.2000 р. // Офіційний вісник України. - 2000. - № 39. - Ст. 1648.

18. Указ Президента України „Про додаткові заходи щодо прискорення вступу України до Світової організації торгівлі” від 05.09.2001 р. // Офіційний вісник України. - 2001. - № 37. - Ст. 1684.

19. Програма заходів щодо завершення вступу України до Світової організації торгівлі: затверджена Указом Президента України від 05.02.2002 р. // Офіційний вісник України. - 2002. - № 6. - Ст. 242.

20. Указ Президента України „Про додаткові заходи щодо вдосконалення роботи органів виконавчої влади з іноземними

інвесторами” від 14.02.2002 р. // Урядовий кур’єр. - 2002. – 20 лютого. (Орієнтир. - С. 8).

21. Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України „Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті” від 21.06.1995 р. // Правове регулювання зовнішньоекономічних відносин: Збірник нормативних актів // Бюлетень законодавства і юридичної практики України (вид-во „Юрінком Інтер”). – 2001. - № 7. - С. 121-141.

22. Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України „Про заходи щодо забезпечення контролю за зовнішньоекономічною діяльністю та валютного контролю” від 26.12.1995 р. // Правове регулювання зовнішньоекономічних відносин: Збірник норм. актів // Бюлетень законодавства і юридичної практики України (вид-во „Юрінком Інтер”). - 2001. - № 7. - С. 70 - 74.

23. Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження порядку віднесення операцій резидентів при здійсненні ними зовнішньоекономічної діяльності до договорів виробничої кооперації, консигнації, комплексного будівництва, оперативного та фінансового лізингу, поставки складних технічних виробів і товарів спеціального призначення та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України” від 30.03.2002 р. // Урядовий кур’єр. - 2002. - 23 квітня.

24. Постанова Кабінету Міністрів України „Про допущення товарів до переміщення через митний кордон України в режимі тимчасового ввезення (вивезення)” від 12.12.2002 р. // Урядовий кур’єр. - 2002. – 19 грудня.

25. Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Порядку верифікації сертифікатів про походження товарів з України” від 12.12.2002 р. // Урядовий кур’єр. - 2002. – 19 грудня.

26. Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності” від 12.12.2002 р. // Урядовий кур’єр. – 2002. – 19 грудня.

27. Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Порядку визначення країни походження товару, що переміщується через митний кордон України” від 12.12.2002 р. // Урядовий кур’єр. - 2002. – 19 грудня.

28. Постанова Кабінету Міністрів України „Про порядок ведення спеціальної митної статистики” від 12.12.2002 р. // Урядовий кур’єр. – 2002. – 19 грудня.

29. Зыкин И. Внешнеэкономические операции: право и практика. – М.: Междунар. отнош., 1994.

30. Козик В.В., Панкова Л.А., Карп’як Я.С. Зовнішньоекономічні

комерційні операції та контракти. – Львів: Оксарт, 1998.

31. Коломацька С.П. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні: правове регулювання та гарантії здійснення. Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004.

32. Марченко В.Б., Шаповалов Д.В. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності: Навч.-метод.посіб. для самост. вивч. Диск. – К.: КНЕУ, 2005.

33. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / За заг. ред. В.К.Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004.

34. Касьян В.В. Сучасні тенденції розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні / В.В. Касьян // Водний транспорт. – 2016. – Вип. 1. – с. 147 – 152.

35. Школьній Є. Юридична відповідальність держави як суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності // Підприємство, господарство і право. – 2017. - № 11.

Семінарське заняття 2. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Основи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
2. Органи державного регулювання та місцевого управління зовнішньоекономічною діяльністю.
3. Торгово-промислові палати як органи недержавного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
4. Світова організація торгівлі: глобальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
5. Правові режими зовнішньоекономічної діяльності.

Теми для написання рефератів

1. Правовий статус торгово-промислових палат в Україні.
2. Україна та світова система торгівлі ГАТТ/СОТ: проблеми і перспективи.
3. Міжнародно-правові аспекти протекціоністських заходів у системі світової торгівлі.
4. Методи і тенденції регулювання зовнішньої торгівлі України.
5. Правові основи створення і функціонування вільних економічних зон в Україні.
6. Дайте характеристику спеціальної економічної зони (на вибір).

Тести

Тест 1

Створення законодавчої бази у сфері зовнішньоекономічних відносин та затвердження головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності відноситься до компетенції:

- а) Кабінету Міністрів України;
- б) Верховної Ради України;
- в) Державної митної служби України.

Тест 2

Здійснюють реєстрацію суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та контролюють функціонування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на регіональному рівні органи:

- а) державної влади;
- б) місцевого управління зовнішньоекономічною діяльністю;
- в) недержавні органи управління.

Тест 3

До недержавних органів управління економікою відносяться:

- а) товарні, фондові, валютні біржі, Торгово-промислова палата України;
- б) міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі;
- в) Торговельні представництва України в іноземних державах.

Тест 4

Антимонопольний комітет України здійснює:

- а) контроль за дотриманням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності антимонопольного законодавства;
- б) здійснює оперативне державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- в) представлення інтересів держави з питань господарської діяльності як України, так і за її межами;
- г) організація взаємодії між суб'єктами підприємницької діяльності, координація їх взаємовідносин з державою в особі її органів.

Тест 5

Провідна міжнародна економічна організація, головною метою якої є сприяння розвитку торгівлі як засобу економічного зростання та розвитку та вдосконалення технологій:

- а) ЮНКТАД;
- б) Організація Чорноморського економічного співтовариства;
- в) СОТ.

Тест 6

Спеціалізована організація ООН, що займається всією сукупністю питань сприяння розвитку міжнародної торгівлі на рівноправній і взаємовигідній основі – це:

- а) Організація Чорноморського економічного співтовариства;
- б) ЮНКТАД;
- в) СОТ.

Тест 7

Інститут багатосторонніх міждержавних відносин, який має узгоджені його учасниками цілі, компетенцію і свої постійні органи, а також інші специфічні норми:

- а) міжнародні економічні організації;
- б) Міжнародна торговельна організація;
- в) Торгово-промислова палата України.

Тест 8

Організація Чорноморського економічного співтовариства створена за ініціативою колишнього президента Туреччини Т. Озала:

- а) 25 червня 1992 р.;
- б) 16 липня 1990 р.;
- в) 10 вересня 1992 р..

Тест 9

Головний виконавчий орган ОЧЕС – Постійний міжнародний секретаріат зі штаб-квартирою в:

- а) Сіднеї;
- б) Стамбулі;
- в) Мадриді.

Тест 10

Найважливіший принцип СОТ – це:

- а) принцип недискримінації;
- б) принцип взаємності;
- в) принцип національного режиму.

Завдання

1. Види регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
2. З якою метою здійснюється державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
3. Які органи здійснюють державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
4. Функції Міністерства економіки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

5. Що таке Світова організація торгівлі? Назвіть основні функції Світової організації торгівлі.

6. Які угоди Світової організації торгівлі ви знаєте? Які принципи покладені в основу цих угод?

7. Що таке режим найбільшого сприяння у зовнішній торгівлі?

8. Розкрийте сутність спеціального режиму як винятку з режиму найбільшого сприяння.

9. Чітко визначте та зафіксуйте письмово всі види обмежень, які застосовуються у зовнішньоекономічній діяльності згідно з діючим законодавством.

10. Визначте у вигляді схеми порядок сертифікації імпортованої продукції в Україні.

Рекомендована література та нормативно – правові акти

1. Конституція (Основний Закон) України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Рада України. - 2003. - № 40 - 44. - Ст. 356 (з наступними змінами).

3. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 38-39. - Ст. 288.

4. Інкотермс: Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2000 року) // Урядовий кур'єр. - 2002. - № 63, 68.

5. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №29. - Ст. 377 (з наступними змінами).

6. Закон України „Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон” від 13.10.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 50. - Ст. 676.

7. Закон України „Про режим іноземного інвестування” від 19.03.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 19. - Ст. 80.

8. Закон України „Про місцеве самоврядування в Україні” від 21.05.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 24. – Ст. 170.

9. Закон України „Про торгово-промислові палати в Україні” від 02.12.1997 р. // Голос України. - 1998. - 5 січня.

10. Закон України „Про захист національного товаровиробника від дем- пінгового імпорту” від 22.12.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 9 - 10. - Ст. 65.

11. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної діяльності в Закарпатській області” від 24.12.1998 р. // Урядовий кур'єр.

– 1999. - 19 січня.

12. Закон України „Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу „Курортополіс-Трускавець” від 18.03.1999 р. // Урядовий кур’єр. – 1999. - 7 квітня.

13. Закон України „Про місцеві державні адміністрації” від 09.04.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 20 - 21. – Ст. 190.

14. Закон України „Про спеціальну економічну зону „Яворів” від 15.01.1999 р. // Урядовий кур’єр. - 1999. - 17 лютого.

15. Закон України „Про спеціальну економічну зону „Славутич” від 03.06.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 32. - Ст. 263.

16. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку в Луганській області” від 15.07.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 38. - Ст. 351.

17. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків” від 16.07.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 40. - Ст. 363.

18. Закон України „Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб’єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та грошових коштів вітчизняного походження” від 17.02.2000 р. // Голос України. - 2000. - 25 лютого.

19. Закон України „Про спеціальну (вільну) економічну зону „Порто-франко” на території Одеського морського торговельного порту” від 23.03.2000 р. // Урядовий кур’єр. – 2000. - 17 травня.

20. Закон України „Про спеціальну економічну зону „Рені” від 23.03.2000 р. // Урядовий кур’єр. - 2000. - 17 травня.

21. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території м. Харкова” від 11.05.2000 р. // Урядовий кур’єр. - 2000.- 3 червня.

22. Закон України „Про спеціальну економічну зону „Миколаїв” від 13.07.2000 р. // Урядовий кур’єр. – 2000. - 6 вересня.

23. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку і спеціальну економічну зону „Порт Крим” в Автономній Республіці Крим” від 21.12.2000 р. // Урядовий кур’єр. - 2001. - 31 січня.

24. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Чернігівській області” від 18.11.2003 р. // Урядовий кур’єр. - 2003. - 17 грудня.

25. Закон України „Про міжнародні договори України” від 29.06.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 50. - Ст. 540.

26. Постанова Кабінету Міністрів України „Про сприяння зовнішньоекономічній діяльності” від 14.04.1999 р. // Урядовий кур’єр.

– 1999. – № 240.

27. Положення про Міністерство економіки України: Затверджено Указом Президента України від 23.10.2000 р. // НАУ.

28. Наказ Державної митної служби України, Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України і Державної податкової адміністрації України „Про затвердження Критеріїв оцінки та Порядку визначення підприємств — резидентів України, під час провадження якими зовнішньоекономічної діяльності застосовується режим сприяння” від 07.07.1999 р.// НАУ.

29. Наказ Міністерства економіки України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України, Міністерства фінансів України „Про затвердження Порядку здійснення моніторингу та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон і територій пріоритетного розвитку та дотримання умов спеціальних режимів їх діяльності” від 20.09.1999 р. // Офіційний вісник України. - 1999. - № 41.

30. Вінник О.М. Господарське право: Курс лекцій. – К.: Атіка, 2004.

31. Коломацька С.П. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні: правове регулювання та гарантії здійснення. Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004.

32. Марченко В.Б., Шаповалов Д.В. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Диск. – К.: КНЕУ, 2005.

33. Азаров О. Україна та світова система торгівлі ГАТТ/СОТ: проблеми і перспективи // Право України. – 2002. - № 6.

34. Буткевич О. Комплексні виробничі зони в Україні як один з типів ВЕЗ // Підприємництво, господарство і право. – 2004. - № 2.

35. Олефір А. Угода про державні закупівлі СОТ: правові наслідки для України / Підприємство, господарство і право // 2017. - № 3.

Семінарське заняття 3. Методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Система методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
2. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
3. Ліцензування зовнішньоекономічних операцій.
4. Заборона експорту та імпорту окремих видів товарів.
5. Застосування технічних, фармакологічних, санітарних, фітосанітарних, ветеринарних та екологічних стандартів та вимог.

6. Заходи щодо захисту економічної конкуренції в галузі зовнішньоекономічної діяльності.

Теми для написання рефератів

1. Правовий статус Державної служби експортного контролю України.
2. Поняття та види мита в Україні.
3. Вантажна митна декларація: поняття, порядок її подання, оформлення та використання.
4. Деякі проблеми застосування митного законодавства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
5. Ліцензії та квоти, які використовуються у зовнішньоекономічній діяльності.

Тести

Тест 1

Державна політика, спрямована на захист вітчизняного товаровиробника від іноземної конкуренції шляхом запровадження заборони або обмеження на ввезення деяких товарів, встановлення високих митних тарифів на імпортовані товари та ін.:

- а) автаркія;
- б) протекціонізм;
- в) фрітредерство.

Тест 2

Різні види митних зборів (крім мита), внутрішні податки, спеціальні цільові збори – це:

- а) фінансові заходи;
- б) технічні бар'єри;
- в) паратарифні заходи.

Тест 3

Адміністративні форми нетарифного державного регулювання торговельного обороту, що визначають кількість і номенклатуру товарів, які дозволені до експорту чи імпорту – це:

- а) митні заходи регулювання;
- б) кількісні обмеження;
- в) квотування.

Тест 4

Обмеження ввезення іноземних (вивезення національних) товарів, яке визначається кількістю, обсягом чи сумою на певний період:

- а) квотування;
- б) ліцензування;

в) добровільне обмеження експорту.

Тест 5

Квоти, що встановлюються щодо товару з визначенням груп країн, куди товар експортується, або з яких він імпортується. Даний вид квот створено з метою стимулювання або, навпаки, зменшення товаропотоку з окремих країн та угруповань:

- а) глобальні;
- б) групові;
- в) індивідуальні.

Тест 6

Комплекс адміністративних дій органу виконавчої влади з питань економічної політики з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких не встановлюються квоти (кількісні або інші обмеження):

- а) неавтоматичне ліцензування;
- б) індивідуальне ліцензування;
- в) автоматичне ліцензування.

Тест 7

Кількісне обмеження експорту, що ґрунтується на зобов'язанні одного з партнерів із торгівлі обмежити або не розширяти обсягу експорту, прийнятого у рамках офіційної міжурядової або неофіційної угоди про встановлення квот на експорт товару:

- а) ліцензування;
- б) квотування;
- в) добровільне обмеження експорту.

Тест 8

Політика державних закупівель – це:

- а) заохочення заміни імпорту внутрішнім виробництвом, запроваджуючи місцеві вимоги до певних галузей;
- б) спрямовані на підвищення ціни реалізації імпортного товару з метою втрати його конкурентоспроможності;
- в) один з методів прихованого протекціонізму, який базується на тезі «купівля тільки вітчизняних товарів».

Тест 9

Експорт з території України предметів, які становлять національне, історичне, археологічне або культурне надбання українського народу, що визначається згідно із законами України відносяться до:

- а) заборони щодо здійснення окремих зовнішньоекономічних операцій;
- б) обов'язкового маркування;
- в) обов'язкового маркування, які містять додаткові вимоги.

Тест 10

Документами, що підтверджують відповідність товару обов'язковим вимогам нормативних документів та дають право на ввезення цього товару на територію України, є:

- а) сертифікат відповідності (далі - сертифікат), виданий органом із сертифікації України за результатами сертифікації товару та свідоцтво про визнання іноземного сертифіката (далі - свідоцтво про визнання), видане органом із сертифікації України за результатами визнання іноземного сертифіката;
- б) сертифікат відповідності (далі - сертифікат), виданий органом із сертифікації України за результатами сертифікації товару;
- в) свідоцтво про визнання іноземного сертифіката (далі - свідоцтво про визнання), видане органом із сертифікації України за результатами визнання іноземного сертифіката.

Завдання

1. Чим відрізняються економічні та адміністративні методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
2. У чому полягає сутність тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності? Якими є основні правила застосування тарифних та нетарифних методів?
3. Назвіть принципи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності.
4. Що таке мито? Які види мита застосовуються в Україні?
5. Що таке Митний тариф України?
6. Розкрийте поняття та метод визначення митної вартості товару.
7. З якою метою і за якими критеріями визначається країна походження товару?
8. Що таке вантажна митна декларація?
9. За яких умов та у якому порядку застосовується ліцензування зовнішньоекономічних операцій?
10. Чим відрізняється автоматичне і неавтоматичне ліцензування?
11. Назвіть випадки заборони експорту/імпорту певних товарів.
12. Розкрийте принципи застосування технічних, санітарних, фітосанітарних стандартів та вимог у зовнішній торгівлі.
13. Яким чином забезпечується недискримінація іноземних суб'єктів господарювання у процедурах державних закупівель?

Рекомендована література та нормативно – правові акти

1. Конституція (Основний Закон) України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради. - 2003. - № 18, 19-20, 21-22. - Ст. 144 (з наступними змінами).
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40 - 44. - Ст. 356 (з наступними змінами).
4. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 38-39. - Ст. 288.
5. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №29. - Ст. 377 (з наступними змінами).
6. Закон України „Про охорону прав на знаки для товарів і послуг” від 15.12.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 7. - Ст. 36.
7. Закон України „Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” від 15.12.1993 р. (в редакції Закону від 01.06.2000 р.) // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 37. - Ст. 307.
8. Закон України „Про охорону прав на промислові зразки” від 15.12.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 7. - Ст. 34.
9. Закон України „Про авторське право і суміжні права” від 23.12.1993 р. (в редакції Закону від 11.07.2001 р.) // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 43. - Ст. 214.
10. Закон України „Про вивізне (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину” від 07.05.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 28. – Ст. 133.
11. Закон України „Про захист від недобросовісної конкуренції” від 07.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 36. - Ст. 164.
12. Закон України „Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції” від 17.07.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 44. – Ст. 281.
13. Закон України „Про безпечність та якість харчових продуктів” від 23.12.1997 р. (в редакції від 06.09.2005 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 50. – Ст. 533.
14. Закон України „Про охорону прав на зазначення походження товарів” від 06.06.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 32. - Ст. 267.
15. Закон України. „Про ставки вивізного (експортного) мита на

насіння деяких видів олійних культур” від 10.09.1999 р // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 44. – Ст. 383.

16. Закон України „Про Митний тариф України” від 05.04.2001 р. // Урядовий кур’єр. - 2001. - 16 квітня.

17. Закон України „Про стандартизацію” від 17.05.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 31. – Ст. 145.

18. Закон України „Про підтвердження відповідності” від 17.05.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 32. – Ст. 162.

19. Закон України „Про вивізне (експортне) мито на відходи та брухт чорних металів” від 24.10. 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 1. – Ст. 1.

20. Закон України „Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності” від 01.12.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. - № 12. – Ст. 101.

21. Положення про вантажну митну декларацію: Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.1997 р. // Офіційний вісник України. – 1997. - № 24.

22. Указ Президента України „Про додаткові заходи щодо прискорення вступу України до Світової організації торгівлі” від 05.09.2001 р. // Офіційний вісник України. - 2001. - № 37. - Ст. 1684.

23. Програма заходів щодо завершення вступу України до Світової організації торгівлі: затверджена Указом Президента України від 05.02.2002 р. // Офіційний вісник України. - 2002. - № 6. - Ст. 242.

24. Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності” від 12.12.2002 р. // Урядовий кур’єр. – 2002. – 19 грудня.

25. Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Порядку визначення країни походження товару, переміщується через митний кордон України” від 12.12.2002 р. // Урядовий кур’єр. - 2002. – 19 грудня.

26. Богуславский М. М. Международное частное право: Учебник. 3-е изд., перераб. и доп. - М.: Юристъ, 1999.

27. Вінник О.М. Господарське право: Курс лекцій. – К.: Атіка, 2004.

28. Коломацька С.П. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні: правове регулювання та гарантії здійснення. Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004.

29. Науково – практичний коментар Господарського кодексу України / За заг. ред. В.К. Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004.

30. Науменко В.П., Пашко П.В., Руссков В.А. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. – К.: Знання, 2004.

31. Поєдинок В.В. Правове регулювання зовнішньоекономічної

діяльності: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2006.

32. Щербина В.С. Господарське право: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2005.

33. Грушинська Н. Управління зовнішньоекономічної діяльністю підприємств України в умовах становлення процесів митного регулювання з країнами Центрально – Східної Європи // Актуальні проблеми економіки. – 2005. - № 7.

34. Ваколюк О. Антидемпінгове мито як засіб митно – тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні // Підприємство, господарство і право. – 2016. - № 6.

35. Феделеш Е. Антидемпінгове мито як засіб тарифного регулювання // Підприємство, господарство і право. – 2016. - № 3.

Семінарське заняття 4. Правові засади розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Міжнародні розрахунки.
2. Акредитив у міжнародних розрахунках.
3. Інкасо в міжнародних розрахунках.
4. Договір банківського рахунку.
5. Векселі та чеки як способи платежу, за допомогою яких проходить реалізація основних розрахункових форм.

Теми для написання рефератів

1. Банки у зовнішньоекономічних відносинах України.
2. Вексель і його роль при розрахунках за експортно - імпорнтними операціями.
3. Акредитиви: практика застосування у зовнішньоекономічних операціях.
4. Правова природа договору банківського рахунку.
5. Пеня за порушення термінів розрахунків за експортно – імпорнтними операціями.

Тести

Тест 1

Бенефіціаром за платіжним дорученням є:

- a) особа, що вказана в платіжному дорученні переказодавця в якості одержувача коштів;
- b) особа, щовидає перше платіжне доручення;
- c) особа, яка видає платіжне доручення.

Тест 2

Виділяють такі види акредитивів:

- а) документарний акредитив;
- б) простий акредитив;
- с) уніфікований акредитив.

Тест 3

Чисте інкасо означає:

- а) інкасо фінансових документів, не супроводжених комерційними документами;
- б) інкасо фінансових документів, супроводжених комерційними документами.

Тест 4

Чек може заповнюватись:

- а) виключно від руки;
- б) як від руки, так і за допомогою технічних засобів;
- с) виключно за допомогою технічних засобів.

Тест 5

Вексель може бути виданий із таким строком платежу:

- а) за пред'явленням;
- б) за вимогою;
- с) на визначену дату.

Тест 6

Який з перелічених пунктів є зайвим при визначенні форм розрахунків?

- а). Інкассо.
- б) Акредитив.
- в) Вексель.
- г) Оплата за відкритим рахунком.

Тест 7

Яка з перелічених форм розрахунків найбільш ризикована для експортера?

- а) Інкасо.
- б) Акредитив.
- в) 100-відсотковий аванс.
- г) Оплата за відкритим рахунком.

Тест 8.

Простий вексель на сплату ввізного мита, податків та зборів (крім митних зборів) в разі ввезення давальницької сировини на територію України видається строком на:

- а) не більш як 30 календарних днів;
- б) не більш як 60 календарних днів;
- с) не більш як 90 календарних днів.

Завдання

1. Назвіть форми розрахунків, які зазначені в Законі України „Про платіжні системи і переказ грошей в Україні”.
2. Назвіть фінансові документи, які використовуються при розрахунках.
3. Фази здійснення акредитивної операції.
4. Хто є учасником розрахунків за допомогою інкасо?
5. В яких формах здійснюється інкасо?
6. Види векселів, які використовуються у зовнішньоекономічній діяльності.

Рекомендована література та нормативно – правові акти

1. Конституція (Основний Закон) України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради. - 2003. - № 18, 19-20, 21-22. - Ст. 144 (з наступними змінами).
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Рада України. - 2003. - № 40 - 44. - Ст. 356 (з наступними змінами).
4. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (Відень, 1980 р.) // Международное частное право: Учеб. пособие. – Х.: Консул, 1998.
5. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів (Нью-Йорк, 1974 р. з Віденським протоколом 1980 р.) // Международное частное право: Учеб.пособие. – Х.: Консул, 1998.
6. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 29. - Ст. 377 (з наступними змінами).
7. Закон України „Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” від 24.02.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 40. - Ст. 364.
8. Закон України „Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” від 05.04.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. -

№ 29. – Ст. 137.

9. Закон України „Про міжнародне приватне право” від 23.06.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №32. - Ст. 422.

10. Указ Президента України „Про заходи щодо впорядкування розрахунків за договорами, що укладають суб’єкти підприємницької діяльності України” від 04.10.1994 р. // НАУ.

11. Указ Президента України „Про заходи щодо вдосконалення кон’юнктурно- цінової політики у сфері зовнішньоекономічної діяльності” від 10.02.1996 р. // Урядовий кур’єр. – 1996. - № 29. – 13 лютого.

12. Судовий розгляд спорів, пов’язаних з розрахунками у зовнішньоекономічних контрактах: постанова Вищого господарського суду України від 23.01.2004 р. у справі № 28/261 // Вісник господарського судочинства. – 2004. - № 2.

13. Коломацька С.П. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні: правове регулювання та гарантії здійснення. Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004.

14. Марченко В.Б., Шаповалов Д.В. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Диск. – К.: КНЕУ, 2005.

15. Международное частное право: Учебник / Под ред. Г.К.Дмитриевой. – М.: «Проспект», 2000.

16. Поєдинок В.В. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2006.

17. Розенберг М.Г. Международный договор и иностранное право в практике Международного коммерческого арбитражного суда. – М., 1998.

18. Руденко Л.В. Розрахункові та кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємств: Підручник. – Лібра, 2002.

19. Антонова О. Використання різних форм міжнародних розрахунків при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності // Економіст. – 2005. - № 7.

20. Білик М. Розрахункові відносини у зовнішньоекономічній діяльності підприємств: сутність та оцінка доцільності застосування різних форм розрахунків // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. - № 5.

21. Богун. В.П. Валютно – фінансові умови зовнішньоекономічних угод: окремі питання практики застосування // Підприємництво, господарство і право. – 1999. - № 8.

22. Богун В. Щодо пені за порушення термінів розрахунків за експортно – імпорнтними операціями // Підприємництво, господарство і право. – 2001. - № 2.

23. Бондаренко С. Використання акредитиву при розрахунках за

зовнішньоекономічними операціями // Фінанси України. – 2000. - № 3.

24. Габрук Е. Сроки проведення расчетов во внешнеэкономической деятельности // Все о бухгалтерском учебе. – 2000. - № 60.

25. Головач І. Зовнішньоекономічні розрахунки в іноземній валюті, пеня за порушення 90 – денного терміну та зарахування зустрічних однорідних вимог // Економіка. Фінанси. Право. – 2001. - № 4.

26. Григоровська Л. Особливості англо – американського законодавства про вексель // Підприємництво, господарство право. – 2001. - № 8.

27. Єфімов О. Правова природа індосаменту переказного та простого векселя // Право України. – 1999. - № 30.

28. Лисенко Ю., Педь І. Акредитиви: практика застосування у зовнішньоекономічних операціях // Вісник Національного банку України. – 2003. - № 1.

29. Намясенко О. Документарный аккредитив: аспекты применения в практике ВЭД // Юридична практика. – 2004. - № 7.

30. Подцерковний О.П., Рябко Л.Г. Правова природа договору банківського рахунку // Право України.- 1999. - № 7.

31. Попович В. Організаційно – управлінські та правові аспекти вдосконалення механізму валютного контролю // Підприємництво, господарство і право. – 2001. - № 11.

32. Риженкова О. Порядок проведення розрахунків у сфері ЗЕД // Все про бухгалтерський облік. – 2001. - № 116.

33. Святодух В. Використання векселя у зовнішньоекономічній діяльності // Баланс. – 2000. - № 34.

34. Северин О. А судді хто? До питання підстав не нарахування пені за порушення термінів зовнішньоекономічних розрахунків // Підприємництво, господарство і право. – 2002. - № 12.

35. Ксендзук В.В. Розрахунки в зовнішньоекономічній діяльності як економічна категорія в системі міжнародних економічних відносин // Вісник ЖДТУ. – 2016. - № 3 (77).

Семінарське заняття 5. Правове регулювання окремих видів зовнішньоекономічних операцій

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Правове регулювання міжнародної купівлі-продажу.
2. Правове регулювання міжнародного підряду.
3. Правове регулювання міжнародних перевезень.
4. Правове регулювання консигнаційних операцій.
5. Правове регулювання товарообмінних (бартерних)

операцій в зовнішньоекономічній діяльності.

6. Правове регулювання зовнішньоекономічних операцій з давальницькою сировиною.

Теми для написання рефератів

1. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (Відень, 1980 р.): основні положення та значення.

2. Загальна характеристика Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів (Нью-Йорк, 1974 р.)

3. Регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у міжнародній економічній діяльності.

4. Особливості здійснення давальницьких операцій у зовнішньоекономічній діяльності.

5. Угоди про розподіл продукції.

6. Договір комісії у зовнішньоекономічній діяльності.

7. Використання митних ліцензійних складів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

8. Транспортно-експедиторська діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання

1. Що таке договір міжнародної купівлі-продажу товарів?

2. У якому випадку застосовується Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 р.?

3. Як укладаються договори міжнародної купівлі-продажу товарів?

4. У чому полягають зобов'язання сторін за договором міжнародної купівлі-продажу товарів?

5. Які вимоги висуваються законодавством України до зовнішньоекономічних договорів підряду?

6. У чому полягають правові особливості договорів міжнародного перевезення?

7. Учасницею яких транспортних конвенцій є Україна?

8. Назвіть характерні риси консигнаційних операцій.

9. Дайте характеристику правового режиму митного ліцензійного складу.

10. Визначте поняття та ознаки товарообмінних (бартерних) операцій.

11. Які строки проведення товарообмінних (бартерних) операцій встановлені законодавством?

12. Яка відповідальність передбачена за порушення строків проведення товарообмінних (бартерних) операцій?

13. Що таке операція з давальницькою сировиною в зовнішньоекономічній діяльності?

14. У якому порядку ввозиться на митну територію України давальницька сировина іноземного замовника?

15. У якому порядку реалізується на митній території України готова продукція, вироблена з давальницької сировини?

16. Чи можлива закупівля давальницької сировини іноземним замовником на митній території України?

17. Охарактеризуйте порядок вивезення давальницької сировини українського замовника за межі митної території України.

18. Яка відповідальність настає за порушення строків здійснення операцій з давальницькою сировиною?

Рекомендована література та нормативно – правові акти

1. Конституція (Основний Закон) України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.

2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради. - 2003. - № 18, 19-20, 21-22. - Ст. 144 (з наступними змінами).

3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Рада України. - 2003. - № 40 - 44. - Ст. 356 (з наступними змінами).

4. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 38-39. - Ст. 288.

5. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 47-52. - Ст. 349 (з наступними змінами).

6. Повітряний кодекс України від 04.05.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - № 25. - Ст. 274.

7. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів (Нью-Йорк, 1974 р. з Віденським протоколом 1980 р.) // Международное частное право: Учеб.пособие. – Х.: Консул, 1998.

8. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (Женева, 1961 р.) // Цірат Г. Міжнародний комерційний арбітраж. – К.: Істина, 2002.

9. Конвенція про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень (Нью-Йорк, 1958 р.) // Цірат Г. Міжнародний комерційний арбітраж. – К.: Істина, 2002.

10. Інкотермс: Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2000 року) // Урядовий кур'єр. - № 63, 68.

11. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами (Вашингтон, 1965 р.) // Закон і

бізнес. – 2000. - № 17.

12. Принципи міжнародних комерційних договорів (Принципи УНІДРУА) // Розенберг М. Контракт международной купли – продажи. – М., 1996.

13. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №29. - Ст. 377 (з наступними змінами).

14. Закон України „Про транспорт” від 10.11.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 51. – Ст. 446.

15. Закон України „Про операції з давальницькою сировиною в зовнішньоекономічних відносинах” від 15.09.1995 р. (в редакції Закону від 04.10.2001 р.) // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 6. - Ст. 40.

16. Закон України „ Про трубопровідний транспорт” від 15.05.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 29. – Ст. 139.

17. Закон України „Про залізничний транспорт” від 04.07.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 40. – Ст. 183.

18. Закон України „Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності” від 23.12.1998 р. // Урядовий кур’єр. - 1999. - 21 січня.

19. Закон України „Про транзит вантажів” від 20.10.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 51. – Ст. 446.

20. Закон України „Про автомобільний транспорт” від 05.04.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 22. – Ст. 105.

21. Закон України „Про транспортно-експедиторську діяльність” від 01.07.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 52. – Ст. 562.

22. Закон України „Про міжнародне приватне право” від 23.06.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №32. - Ст. 422.

23. Постанова Кабінету Міністрів України „Про деякі питання регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності” від 29.04.1999 р. // Офіційний вісник України. – 1999. - № 18. - Ст. 781; Урядовий кур’єр. - 2002. - 30 жовтня.

24. Перелік товарів (робіт, послуг), експорт яких за бартерними (товарообмінними) операціями забороняється; Перелік товарів (робіт, послуг), імпорт яких за бартерними (товарообмінними) операціями забороняється; Перелік високоліквідних товарів, у разі експорту яких за бартерним договором термін ввезення на митну територію України імпортованих товарів не повинен перевищувати 60 календарних днів з дати оформлення вивізної вантажної митної декларації: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.1999 р. // Офіційний вісник України. –

1999. - № 18. - Ст. 781.

25. Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження порядку віднесення операцій резидентів при здійсненні ними зовнішньоекономічної діяльності до договорів виробничої кооперації, консигнації, комплексного будівництва, оперативного та фінансового лізингу, поставки складних технічних виробів і товарів спеціального призначення та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України” від 30.03.2002 р. // Урядовий кур’єр. - 2002. - 23 квітня.

26. Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві: Затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 р. // Офіційний вісник України. – 2005. - № 31. – Ст. 1867.

27. Наказ Міністерства транспорту України „Умови і правила здійснення агентування і фрахтування морського торговельного флоту та контроль за їх дотриманням” від 17.05.1994 р. // НАУ.

28. Наказ Державної митної служби України, Міністерства зовнішніх економічних зв’язків і торгівлі України і Державної податкової адміністрації України „Про затвердження Критеріїв оцінки та Порядку визначення підприємств — резидентів України, під час провадження якими зовнішньоекономічної діяльності застосовується режим сприяння” від 07.07.1999 р. // НАУ.

29. Наказ Державної митної служби України „Про затвердження Положення про відкриття та експлуатацію митних ліцензійних складів” від 31.12.1996 р. // НАУ.

30. Порядок здійснення митного контролю за переміщенням через митний кордон України товарів та інших предметів з використанням морського, річкового й поромного видів транспорту: Затверджений Наказом Державної митної служби України від 23.01.2001 р. // Офіційний вісник України. - 2001. - № 6.

31. Белоглазек О. Міжнародне контрактне право. – К.: Таксон, 2000.

32. Богуславский М. М. Международное частное право: Учебник. 3-е изд., перераб. и доп. - М.: Юрист-ъ, 1999.

33. Внешнеторговые сделки / Составитель И.С.Гринько. – Сумы: Фирма «Реал», 1994.

34. Пухальський В.В. Оподаткування товарообмінних операцій в галузі зовнішньоекономічної діяльності // Вісник Хмельницького національного університету. – 2016. - № 6.

35. Чирка Д.М. Вплив істотних умов зовнішньоекономічного договору купівлі – продажу на облікове відображення експортно – імпорتنих операцій // Міжнародний збірник наукових праць. – 2018. - № 3.

Семінарське заняття 6. Правове регулювання іноземного інвестування

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Поняття іноземних інвестицій.
2. Види і форми іноземних інвестицій. Оцінка іноземних інвестицій.
3. Правовий режим іноземного інвестування.
4. Державна реєстрація іноземних інвестицій.
5. Правове становище суб'єктів господарювання з іноземними інвестиціями.
6. Правовий режим договорів про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора.

Теми для написання рефератів

1. Загальна характеристика законодавства, яке регулює інвестиційну діяльність в Україні.
2. Міжнародні організації, які здійснюють інвестиційну діяльність в Україні.
3. Процедура державної реєстрації іноземних інвестицій.
4. Особливості міжнародного господарського співробітництва вітчизняних підприємств та іноземних інвесторів на основі договору про спільну інвестиційну діяльність.
5. Гарантії для інвесторів у разі примусових вилучень інвестицій.
6. Правове регулювання іноземних інвестицій у спеціальних (вільних) економічних зонах.
7. Аналіз співвідношення понять „інвестиції”, „іноземні інвестиції” та „прямі іноземні інвестиції”.

Тести

Тест 1

Іноземним інвестуванням є:

- а) вкладення іноземним інвестором об'єкти господарської та інших видів діяльності іноземних інвестицій з метою отримання прибутку, що здійснюється в межах спеціального правового режиму;
- б) вкладення іноземним інвестором у розташованій на території України об'єкти господарської та інших видів діяльності іноземних інвестицій з метою отримання прибутку, що здійснюється в межах спеціального правового режиму, складовими якого є гарантії захисту прав і законних інтересів іноземних інвесторів, реєстрація іноземних інвестицій, надання іноземним інвесторам пільг та ін.;
- в) інвестиція, що викликає тривалий інтерес до

підприємства, яке діє за межами економіки інвестора.

Тест 2

Іноземні інвестиції здійснюються у вигляді:

- а) лише іноземна валюта;
- б) іноземної валюти, валюти України, цінних паперів;
- в) іноземної валюти, цінних паперів, рухомого і нерухомого майна;
- г) іноземної валюти, валюти України, рухомого і нерухомого майна, цінних паперів, прав інтелектуальної власності та прав на здійснення господарської діяльності.

Тест 3

Набуття іноземними інвестиціями спеціального режиму здійснюється за допомогою:

- а) державної реєстрації інвестицій;
- б) поданням статистичної звітності про здійснення іноземних інвестицій згідно до законодавства;
- в) поданням інформаційного повідомлення та документів, які підтверджують форму здійснення іноземної інвестиції.

Тест 4

До іноземних інвесторів відносяться:

- а) юридичні особи;
- б) юридичні особи та іноземні держави, міжнародні урядові та неурядові організації;
- в) юридичні та фізичні особи та іноземні держави;
- г) юридичні особи, фізичні особи – іноземці та особи без громадянства, іноземні держави, міжнародні урядові та неурядові організації та інші іноземні суб'єкти інвестиційної діяльності.

Тест 5

Для іноземних інвесторів можуть запроваджуватися такі правові режими, як:

- а) національний режим та режим найбільшого сприяння;
- б) національний, міжнародний та спеціальний режим;
- в) національний, міжнародний, спеціальний режими та режим найбільшого сприяння;
- г) національний, спеціальний режими та режим найбільшого сприяння.

Тест 6

Цей режим застосовується до всіх видів господарської діяльності іноземних суб'єктів, пов'язаної з їх інвестиціями на території України, а також щодо експортно – імпорتنих операцій

іноземних суб'єктів господарської діяльності тих країн, які входять разом з Україною до економічних союзів:

- а) режим найбільшого сприяння;
- б) національний режим;
- в) міжнародний режим;
- г) спеціальний режим.

Тест 7

Режим, відповідно до якого іноземні суб'єкти господарської діяльності мають обсяг прав, преференцій та пільг щодо мит, податків і зборів, якими користується та/або користуватиметься іноземний суб'єкт господарської діяльності будь – якої іншої держави, якій надано даний режим:

- а) національний;
- б) режим найбільшого сприяння;
- в) спеціальний режим.

Тест 8

Правовими формами іноземного інвестування є:

- а) проста та складена;
- б) корпоративна та договірна;
- в) договірна, корпоративна та нотаріально посвідчена.

Тест 9

За об'єктом інвестування, корпоративне інвестування поділяється на:

- а) пряме та непряме;
- б) пряме, портфельне, складне;
- в) портфельне та непряме.

Тест 10

Комерційна концесія – це:

- а) засіб для забезпечення розширення бізнесу комерційних організацій без тягаря створення філій і дочірніх підприємств у певній місцевості;
- б) придбання цінних паперів, їх похідних та інших фінансових активів за кошти на фондовому ринку;
- в) придбання об'єктів нерухомого та рухомого майна та пов'язаних з ним майнових прав, а також внесення коштів та майна до статутного фонду юридичної особи.

Тест 11

У разі припинення інвестиційної діяльності іноземний інвестор має право на повернення:

- а) не пізніше трьох місяців;

- б) не пізніше одного року;
- в) не пізніше шести місяців;
- г) не пізніше одного місяця.

Завдання

1. Що таке інвестиції та іноземні інвестиції?
2. Які характерні ознаки іноземних інвестицій?
3. Які види іноземних інвестицій можуть здійснюватись в Україні?
4. Що ви знаєте про регулювання іноземного інвестування в рамках СОТ та ЄС?
5. Що таке пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (ТРИМС)?
6. Охарактеризуйте процедуру державної реєстрації іноземних інвестицій.
7. За яких умов іноземні інвестиції набувають спеціального правового режиму?
8. Які категорії осіб можуть виступати в ролі іноземного інвестора?
9. У чому полягає корпоративна форма іноземного інвестування?
10. Чи може поєднуватися корпоративна та договірна форма іноземного інвестування?
11. Чим відрізняється іноземне підприємство від підприємства з іноземними інвестиціями?
12. Які види гарантій надаються іноземним інвесторам?
13. У чому полягають гарантії у разі зміни законодавства?
14. Що таке примусові вилучення іноземних інвестицій? За яких умов вони визнаються правомірними?
15. Чим відрізняються поняття компенсації та відшкодування збитків іноземним інвесторам?
16. У чому полягають гарантії у разі припинення інвестиційної діяльності?
17. У якому порядку здійснюються майнові інвестиції резидентами України за її межами?
18. У якому порядку здійснюється інвестування валютних цінностей резидентами України за її межами?

Практичні завдання

1. Складіть схему „Порядок державної реєстрації іноземних інвестицій”.
2. Заповніть таблицю, яка відтворює співвідношення понять „підприємство з іноземними інвестиціями” (ПІІ), „іноземне підприємство” (ІП), „спільне підприємство” (СП).

	Ознаки	П	І	С
.	Організаційно-правова форма			
.	Порядок створення			
.	Частка іноземного суб'єкта господарської діяльності			
.	Обмеження господарської правоздатності			

3. Проведіть порівняльний аналіз гарантій, які надаються іноземним інвесторам згідно з Господарським кодексом України (ст. 397) та Законом України „Про режим іноземного інвестування”. Виявіть відмінні риси, вкажіть діючу норму та обґрунтуйте відповідь.

4. Складіть схему „Порядок повернення іноземної інвестиції у разі припинення інвестиційної діяльності”.

Рекомендована література та нормативно – правові акти

1. Конституція (Основний Закон) України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.

2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради. - 2003. - № 18, 19-20, 21-22. - Ст. 144 (з наступними змінами).

3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Рада України. - 2003. - № 40 - 44. - Ст. 356 (з наступними змінами).

4. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 38-39. - Ст. 288.

5. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами (Вашингтон, 1965 р.) // Закон і бізнес. – 2000. - № 17.

6. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №29. - Ст. 377 (з наступними змінами).

7. Закон України „Про інвестиційну діяльність” від 18.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 47. - Ст. 646.

8. Закон України „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” від 04.02.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 23. - Ст. 162.

9. Закон України „Про режим іноземного інвестування” від 19.03.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 19. - Ст. 80.

10. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної діяльності в Закарпатській області” від 24.12.1998 р. // Урядовий кур’єр. – 1999. - 19 січня.

11. Закон України „Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу „Курортполіс-Трускавець” від 18.03.1999 р. // Урядовий кур’єр. – 1999. - 7 квітня.

12. Закон України „Про спеціальну економічну зону „Яворів” від 15.01.1999 р.

// Урядовий кур’єр. - 1999. - 17 лютого.

13. Закон України „Про спеціальну економічну зону „Славутич” від 03.06.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 32. - Ст. 263.

14. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку в Луганській області” від 15.07.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 38. - Ст. 351.

15. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків” від 16.07.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 40. - Ст. 363.

16. Закон України „Про угоди про розподіл продукції” від 14.08.1999 р. // Голос України. - 1999. - 12 жовтня.

17. Закон України „Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб’єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та грошових коштів вітчизняного походження” від 17.02.2000 р. // Голос України. - 2000. - 25 лютого.

18. Закон України „Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 5 – 6.

19. Закон України „Про спеціальну (вільну) економічну зону „Порто-франко” на території Одеського морського торговельного порту” від 23.03.2000 р. // Урядовий кур’єр. – 2000. - 17 травня.

20. Закон України „Про спеціальну економічну зону „Рені” від 23.03.2000 р. // Урядовий кур’єр. - 2000. - 17 травня.

21. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території м. Харкова” від 11.05.2000 р. // Урядовий кур’єр. - 2000.- 3 червня.

22. Закон України „Про спеціальну економічну зону „Миколаїв” від 13.07.2000 р. // Урядовий кур’єр. – 2000. - 6 вересня.

23. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку і спеціальну економічну

зону „Порт Крим” в Автономній Республіці Крим” від 21.12.2000 р. // Урядовий кур’єр. - 2001. - 31 січня.

24. Закон України „Про ратифікацію Конвенції про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами” від 16.03.2000 р. // Урядовий кур’єр. - 2000. - 12 квітня.

25. Закон України „Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)” від 15.03.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 21. - Ст. 103.

26. Закон України „Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Чернігівській області” від 18.11.2003 р. // Урядовий кур’єр. - 2003. - 17 грудня.

27. Указ Президента України „Про спеціальну економічну зону „Закарпаття” від 09.12.1998 р. // Урядовий кур’єр. - 1998. - 17 грудня.

28. Указ Президента України „Про спеціальну економічну зону „Інтерпорт Ковель” від 22.06.1999 р. // Урядовий кур’єр. - 1999. - 26 вересня.

29. Указ Президента України „Про додаткові заходи щодо залучення іноземних інвестицій в економіку України” від 07.07.2003 р. // Урядовий кур’єр. - 2003. - 16 липня.

30. Положення про порядок видачі індивідуальних ліцензій на здійснення резидентами майнових інвестицій за межами України і Положення про порядок контролю та звітності щодо використання майнових цінностей, які інвестуються за межами України: Затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 19.02.1996 р. // Урядовий кур’єр. - 1996. - № 45 - 46.
- 07.03.1996.

31. Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій: Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 07.08.1996 р. // Зібрання постанов уряду України. - 1996. - № 17. - Ст. 439.

32. Порядок видачі, обліку і погашення векселів, виданих під час ввезення в Україну майна як внеску іноземного інвестора до статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями, а також за договорами (контрактами) про спільну інвестиційну діяльність, та сплати ввізного мита у разі відчуження цього майна: Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 07.08.1996 р. // Урядовий кур’єр. - 1996. - № 154 - 155. - 17.08.1996.

33. Порядок визначення продукції власного виробництва підприємств з іноземними інвестиціями: Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.1996 р. // Урядовий кур’єр. - 1996. - № 176 - 177. - 19.09.1996.

34. Переверзева А.В. Оцінка сучасного стану залучення іноземних інвестицій в економіку України // Вісник Запорізького національного університету. - 2016. - № 1 (29).

35. Бабій І.В., Шелест Є.О. Прямі іноземні інвестиції як фактор

активізації зовнішньоекономічної діяльності промислових підприємств
// Вісник Хмельницького національного університету. – 2017. - № 2, Том 2.

Семінарське заняття 7. Правові засади захисту національного товаровиробника в зовнішньоекономічних відносинах

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Загальні умови захисту національного товаровиробника.
2. Захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту.
3. Захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту.
4. Застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну.

Теми для написання рефератів

1. Регулювання питань антидемпінгу Генеральною угодою про тарифи і торгівлю.
2. Розвиток антидемпінгового законодавства після Уругвайського раунду.
3. Проведення антидемпінгового розслідування.
4. Проведення антисубсидійного розслідування.

Тести

Тест 1

Принцип свободи ЗЕ підприємства полягає у:

- а) праві суб'єктів ЗЕД здійснювати її у будь-яких формах, що прямо не заборонені законами України, праві на всіодержані ними результати ЗЕД;
- б) обов'язку додержуватись при здійсненні ЗЕД порядку, встановленого законом України;
- в) праві суб'єктів ЗЕД здійснювати її в окремовизначених формах ЗЕД.

Тест 2

Зовнішньоекономічна діяльність — це

- а) міжнародний бізнес;
- б) зовнішньоекономічні зв'язки.
- в) діяльність вітчизняних і іноземних підприємств на внутрішньому й зовнішньому ринках;
- г) діяльність транснаціональних корпорацій.

Тест 3

Зовнішньоекономічна діяльність — це діяльність, пов'язана з співвідношеннями між:

- а) двома резидентами;
- б) державою та нерезидентом;
- в) двома нерезидентами;
- г) резидентом та нерезидентом.

Тест 4

Закон «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від:

- а) 13 вересня 2002 р.;
- б) 05 травня 2005 р.;
- в) 22 грудня 1998 р.

Тест 5

Основні заходи запобігання ризику ЗЕД - це

- а) ідентифікація ризику;
- б) аналіз і оцінка ступеню ризику;
- в) стратегічні, практичні та ситуаційні моралі управління ризиками;
- г) вдосконалення і впровадження ризик-менеджменту;

Тест 6

За видачу ліцензії стягується державний збір. Його розмір встановлюється:

- а) Міністерством Внутрішніх справ України;
- б) Кабінетом Міністрів України;
- в) Верховною Радою України;
- г) Національним банком України.

Тест 7

Захисні заходи, спрямовані проти окремих країн - це

- а) селективний протекціонізм;
- б) монопольний протекціонізм;
- в) прихований протекціонізм;
- г) колективний протекціонізм.

Тест 8

Прийняття пропозиції при укладанні договору називають:

- а) аваль;
- б) акцепт;
- в) оферта.

Тест 9

Завдання системи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності:

- а) нетарифне регулювання експорту та імпорту окремих товарів;
- б) розвиток конкуренції та ліквідація монополії у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- в) створення привабливих умов до залучення іноземного капіталу;
- г) митне регулювання експорту.

Тест 10

Закон «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від:

- а) 13 вересня 2002 р.;
- б) 05 травня 2005 р.;
- в) 22 грудня 1998 р.

Завдання

1. За яких умов допускається захист національного товаровиробника відповідно до угод СОТ?
2. Що таке демпінговий імпорт?
3. Що розуміється під поняттям національного товаровиробника?
4. Якими органами і в якому порядку проводиться антидемпінгове розслідування?
5. Що являють собою антидемпінгові заходи? У якому порядку вони застосовуються?
6. Що таке субсидований імпорт?
7. За яких умов субсидія визнається нелегітимною?
8. У якому порядку проводиться антисубсидиційне розслідування?
9. Що таке компенсаційні заходи? У якому порядку вони застосовуються?
10. За яких умов застосовуються спеціальні заходи щодо імпорту в Україну?
11. Охарактеризуйте порядок проведення спеціального розслідування.
12. Які види спеціальних заходів ви знаєте?

Рекомендована література та нормативно – правові акти

1. Конституція (Основний Закон) України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.

2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради. - 2003. - № 18, 19-20, 21-22. - Ст. 144 (з наступними змінами).

3. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 38-39. - Ст. 288.

4. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №29. - Ст. 377 (з наступними змінами).

5. Закон України „Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну” від 22.12.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - №11. - Ст. 78.

6. Закон України „Про захист національного товаровиробника від дем- пінгового імпорту” від 22.12.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 9 - 10. - Ст. 65.

7. Закон України „Про захист національного товаровиробника від субсидова- ного імпорту” від 22.12.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 12 - 13. - Ст. 80.

8. Порядок проведення розслідувань з метою встановлення фактів дискримінаційних та/або недружніх дій з боку інших держав, митних союзів чи економічних угруповань щодо законних прав та інтересів суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності України: Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 22.11.1999 р. // Урядовий кур’єр. – 1999. - № 240.

9. Порядок ліцензування імпорту в Україну, щодо якого застосовуються спеціальні заходи згідно з рішеннями Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі: Затверджений наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції від 01.08.2002 р. // Офіційний вісник України. – 2002. - № 35. – Ст. 1667.

10. Вінник О.М. Господарське право: Курс лекцій. – К.: Атіка, 2004.

11. Господарський кодекс України: Коментар. – Х.: ТОВ „Одісей”, 2004.

12. Коломацька С.П. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні: правове регулювання та гарантії здійснення. Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004.

13. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / За заг. ред. В.К.Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004.

14. Поєдинок В.В. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2006.

15. Бентлі Ф., Оніщук О. В., Осика С. Г., Покрещук О. О., Стенбрук К. Демпінг у сучасній міжнародній торгівлі (міжнародно-правові та економічні питання): Навч. посіб. / Українська академія зовнішньої торгівлі. - К.: УАЗТ, 1999.

16. Кочергіна О. Антидемпінг у контексті принципів

міжнародного економічного права і ГАТТ/СОТ // Право України. – 2002. - № 11.

17. Кочергіна О. Регулювання питань антидемпінгу Генеральною угодою про тарифи і торгівлю // Право України. – 2003. - № 4.

18. Кочергіна О.М. Головні недоліки Закону України „Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту” // Проблеми вдосконалення правового регулювання щодо забезпечення прав та основних свобод людини і громадянина в Україні: Матеріали міжвузівської наукової конференції молодих вчених та аспірантів. – Івано-Франківськ, 2003.

19. Осика С. Розвиток антидемпінгового законодавства після Уругвайського раунду // Право України. – 2005. - № 9.

20. Яворський Я. Правове регулювання недоброякісної конкуренції: світовий досвід та Україна // Право України. – 2005. - № 10.

Орієнтовний перелік питань до заліку

1. Етапи розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
2. Поняття зовнішньоекономічної діяльності.
3. Ознаки зовнішньоекономічної діяльності.
4. Методи правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
5. Джерела правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
6. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.
7. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
8. Представництво іноземного суб'єкта господарської діяльності.
9. Види зовнішньоекономічної діяльності.
10. Основи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
11. Мета регулювання зовнішньоекономічної діяльності України..
12. Органи державного регулювання та управління зовнішньоекономічною діяльністю.
13. Органи місцевого управління зовнішньоекономічною діяльністю.
14. Торгово-промислові палати як органи недержавного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
15. Світова організація торгівлі: глобальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
16. Правові режими зовнішньоекономічної діяльності.
17. Система методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
18. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
19. Ліцензування зовнішньоекономічних операцій.
20. Заборона експорту та імпорту окремих видів товарів.
21. Поняття та ознаки зовнішньоекономічного договору.
22. Форма зовнішньоекономічного договору.
23. Право, що застосовується до зовнішньоекономічних договорів.
24. Умови зовнішньоекономічного договору.
25. Правила „Інкотермс”.
26. Міжнародні розрахунки.
27. Акредитив у міжнародних розрахунках.
28. Договір банківського рахунку.
29. Інкасо в міжнародних розрахунках.
30. Векселі та чеки.
31. Договір міжнародної купівлі-продажу.

32. Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві.
33. Порядок укладення та виконання і форма зовнішньоекономічного договору підряду.
34. Правове регулювання міжнародних перевезень.
35. Правове регулювання консигнаційних операцій..
36. Митні ліцензійні склади.
36. Правове регулювання товарообмінних (бартерних) операцій в зовнішньоекономічній діяльності.
37. Правове регулювання зовнішньоекономічних операцій з давальницькою сировиною.
38. Валютні операції: поняття, види, суб'єкти.
39. Повноваження державних органів і функції банківської системи у сфері валютного регулювання та валютного контролю.
40. Ліцензування валютних операцій.
41. Правовий режим банківських рахунків у іноземній валюті.
42. Порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті.
43. Поняття іноземних інвестицій.
44. Закон України „Про інвестиційну діяльність”.
45. Основи правового режиму іноземних інвестицій на території України.
46. Іноземні інвестори.
47. Види і форми іноземних інвестицій. Оцінка іноземних інвестицій.
48. Правовий режим іноземного інвестування.
49. Державна реєстрація іноземних інвестицій.
50. Правове становище суб'єктів господарювання з іноземними інвестиціями.
51. Правовий режим договорів про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора.
52. Загальні умови захисту національного товаровиробника..
53. Захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту.
54. Захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту.
55. Застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну.
56. Загальні засади відповідальності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
57. Форми відповідальності у зовнішньоекономічній діяльності.
58. Спеціальні санкції за порушення законодавства про

зовнішньоекономічну діяльність.

59. Особливості провадження у справах за участю іноземних осіб.

60. Міжнародно-правові норми і стандарти у міжнародних

61. Закон України „Про міжнародний комерційний арбітраж”.

62. Порядок приведення до виконання іноземних арбітражних рішень.